

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.no

Vår dato 02.06.2014
Deres dato 04.03.2014
Vår referanse 26343
Deres referanse 14/2148

Høring: Sektorselskaper som effektive redskap i sektorpolitikken

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) mener det er viktig at departementene med jevne mellomrom vurderer om sektorselskapene er organisert og blir styrt på en hensiktsmessig måte. Høringsnotatet er et godt bidrag når det gjelder virkemiddelbruk og spørsmål om eierstyring av selskapene.

I det vesentlige er vi enige i både vurderingene og konklusjonene/anbefalingene i høringsnotatet. Nedenfor kommenterer vi enkelte forhold i noe mer detalj.

Eierstyringen av selskapene

NHO mener at selskapslovgivningen gir ganske stor fleksibilitet når det gjelder innretning av eierstyring og selskapsledelse. Gjennom blant annet vedtekter og instruksjer i generalforsamling kan eierne utøve stor grad av myndighet. Vi vil trekke frem et grunnleggende trekk ved aksjeselskaper, nemlig at det er styret som skal forvalte og føre tilsyn med selskapet, slik det følger av aksjeloven. De to oppgavene henger nøye sammen, i det tilsynet blant annet omfatter gjennomføringen av de vedtak styret har truffet når det gjelder forvaltningen. Denne organiseringen av aksjeselskaper har sammenheng med ansvarsbegrensningen i aksjeselskaper, der styret har som en av sine oppgaver å verne kreditors interesser. Denne grunnleggende fordelingen av myndighet mellom eier og styret må derfor respekteres av eier. Omverdenen, herunder for eksempel kunder, leverandører, konkurrenter, ansatte og opinionen, må kunne forholde seg til at aksjeselskaper styres etter denne modellen også når staten er eieeier.

Med styrets sentrale rolle i selskapene bør staten bruke atskillig ressurser på å velge styremedlemmer som kan utføre styreoppgavene best mulig, slik det er anbefalt i høringsnotatet punkt 4.5. Dette er nært knyttet til eierkompetansen, siden det er eieren som må vurdere om styrene er sammensatt riktig til enhver tid. Vi er enig i at det er nødvendig med tiltak for å styrke eiermiljøene i de ulike departementene slik at utvelgelsen av styremedlemmer kan bli mest mulig systematisk. Vi mener også det for hvert enkelt selskap bør vurderes om staten bør ha en valgkomité etter mønster av kapittel 7 i den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse. Særlig i selskaper der det kan være aktuelt med utskifting av styremedlemmer med jevne mellomrom, mener vi en slik komité kan bidra til at staten velger de styremedlemmene som tilfredsstillende selskapenes behov. Man kan også tenke seg at representanter for et departement kan sitte i valgkomité eller delta i styreutvelgelsen i selskaper som eies av et annet departement. Dette kan bidra til kompetanse- og erfaringsoverføring mellom departementene.

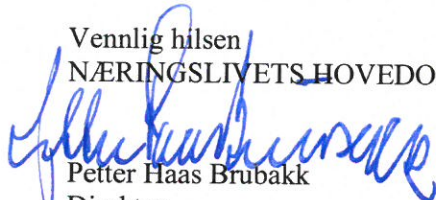
Sektorselskaper og effekter for næringsutvikling

Departementet bør vurdere hvilke effekter de ulike organisasjonsformer har for konkurransen i markedet og for næringsutviklingen generelt. Hvilken organisasjonsform som velges, nivået på tilskudd, offentlig kjøp og avgifter bør ikke vurderes ut fra statens sektorpolitiske behov alene, men også i lys av hvordan det påvirker næringslivets verdiskaping og konkurransekraft.

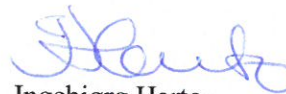
For NHOs medlemmer er det viktig at det er et klart skille mellom forvaltning og tjenesteproduksjon. I dag er det slik at flere av selskapene med sektorpolitiske mål opererer i kommersielle markeder, samtidig som de får tilført midler gjennom tilskudd, offentlig kjøp eller gjennom retten til å kreve inn avgifter og lisenser. Dette kan føre til konkurransevridninger i markedet på en måte som svekker konkurransekraften og verdiskapingen i næringslivet.

Departementet bør også gjennomgå helhetlig hvorvidt begrunnelsen for statlig selskapsorganisering knyttet til markedssvikt er velbegrunnet for hvert enkelt sektorselskap. Det bør med jevne mellomrom vurderes om endringer i marked, teknologi mv. tilsier at man bedre kan nå de samfunnsmessige målene innenfor den enkelte sektor ved andre former for organisering.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Petter Haas Brubakk
Direktør

Ingebjørg Harto
Avdelingsdirektør